Gradient de gestió de l’estoc poblacional

Immigració bruta, immigració neta, reemigració activa i reemigració total o gairebé total

Autor Xema Gatnau

Data 18 d’abril de 2026

Aquest document proposa un gradient conceptual per distingir entre la gestió dels fluxos migratoris i la reducció deliberada de l’estoc de població immigrant. El model separa les entrades d’immigrants, el retorn voluntari i les sortides induïdes per polítiques actives de reemigració. A partir d’aquestes variables s’obté primer la immigració neta i, després, el saldo final de la població immigrant. L’objectiu és oferir una escala contínua d’intensitat d’intervenció, des de l’obertura passiva fins a la reemigració total o gairebé total.

1. Concepte i abast

El model es pot descriure com a Model d'Intensitat Migratòria, Escala d'Intervenció Demogràfica o, de manera més precisa, Gradient de Gestió de l'Estoc Poblacional. El seu tret central és distingir entre polítiques que actuen sobre els fluxos i polítiques que actuen sobre l'estoc acumulat.

En aquest esquema no es comptabilitza l'emigració de nacionals. Les sortides considerades són únicament les de persones immigrants: ja sigui per retorn voluntari, ja sigui per polítiques actives de reemigració.

2. Variables clau i model formal

Es distingeixen quatre magnituds bàsiques:

- **E =** Entrades d'immigrants (immigració bruta).
- **R =** Retorns voluntaris d'immigrants, no induïts per una política activa.
- **A =** Sortides provocades o induïdes per polítiques actives de reemigració.
- **S =** Estoc acumulat de població immigrant.

Immigració neta = Immigració bruta - Retorn voluntari

Saldo final = Immigració neta - Reemigració activa

Saldo final = Immigració bruta - Retorn voluntari - Reemigració activa

3. Distinció entre autoajust i reemigració activa

El model separa dos fenòmens que sovint es barregen: l'autoajust del sistema mitjançant retorns voluntaris i la intervenció política que genera sortides addicionals. Aquesta distinció permet estimar quina part de l'ajust es produeix espontàniament i quina part és atribuïble a una política activa.

- Quina intensitat de retorn voluntari existeix sense intervenció?
- Quan el saldo final passa de positiu a zero o negatiu?
- Quin volum de reemigració activa és necessari per reduir l'estoc acumulat?

4. Model gràfic sintètic

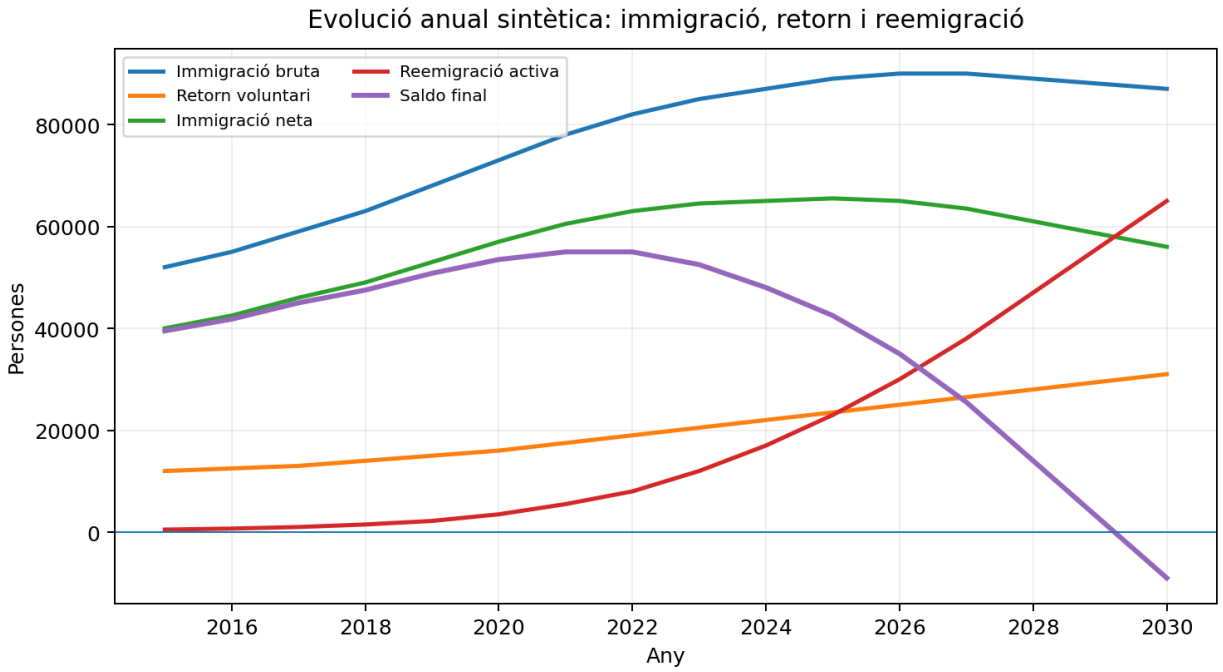

Dades inventades amb finalitat exclusivament il·lustrativa. El gràfic representa únicament entrades i sortides d'immigrants; no inclou l'emigració de nacionals.

5. Gradient d'intensitat

Nivell 1 - Immigració bruta / obertura passiva

Predominen les entrades i la intervenció correctiva és mínima. L'estoc augmenta si les entrades superen les sortides voluntàries.

Nivell 2 - Immigració neta controlada

S'introdueixen filtres, requisits o quotes per modular el flux. El saldo pot continuar sent positiu, però la política busca regular-ne la magnitud.

Nivell 3 - Reequilibri migratori

Les entrades, els retorns voluntaris i les sortides induïdes tendeixen a produir un saldo proper a zero. L'objectiu és estabilitzar l'estoc.

Nivell 4 - Reemigració / saldo negatiu induït

Les polítiques actives generen prou sortides addicionals perquè el saldo final sigui negatiu. L'estoc comença a reduir-se.

Nivell 5 - Reemigració total o gairebé total

L'objectiu ja no és només obtenir un saldo negatiu, sinó reduir de manera sostinguda l'estoc acumulat fins a un nivell residual. Un llindar com el 10 % de l'estoc de referència es pot utilitzar com a criteri operatiu il·lustratiu per parlar de reemigració gairebé total; no és un llindar necessari ni universal.

6. Lectura simulada per fases

2015-2020: fase inicial

Retorns voluntaris relativament baixos i reemigració activa gairebé inexistent. El saldo final és clarament positiu i l'estoc creix.

2021-2025: fase intermèdia

Augmenten els retorns voluntaris i les polítiques actives adquireixen rellevància. El creixement de l'estoc es desaccelera.

2026-2030: fase avançada

La reemigració activa s'intensifica fins a portar el saldo final a valors propers a zero i després negatius. A partir d'aquest moment l'estoc acumulat comença a reduir-se.

7. Forma abstracta del model

- Flux: relació entre entrades i sortides d'immigrants.
- Estoc: població immigrant acumulada en un moment determinat.
- Intensitat d'intervenció pública: grau en què les sortides són espontànies o induïdes per política.

Nivell	Objectiu	Tipus de política
1	Permetre / maximitzar entrades	Passiva
2	Regular el flux	Selectiva
3	Equilibrar	Homeostàtica
4	Reduir l'estoc	Correctiva
5	Reduir-lo fins a un nivell residual	Transformativa

8. Classificacions anàlogues

El gradient té analogies formals en altres àmbits. Són comparacions estructurals, no equivalències materials entre persones i objectes o espècies.

Gestió ecològica de poblacions

Migració	Analogia
Entrada lliure	Absència de control
Control	Gestió de població
Equilibri	Capacitat de càrrega

Migració	Analogia
Reducció	Control intensiu
Eliminació	Erradicació

Política comercial

Migració	Analogia
Entrada lliure	Lliure comerç
Regulació	Aranzels o contingents
Equilibri	Balança comercial neutra
Reducció	Proteccionisme
Eliminació	Autarquia

Demografia estratègica

Migració	Analogia
Entrada lliure	Creixement poblacional
Regulació	Política demogràfica
Equilibri	Estabilització
Reducció	Decreixement
Eliminació	Transformació demogràfica extrema

9. Idea central i observació final

La política migratòria no s'ha d'analitzar necessàriament com una alternativa binària entre immigració i no immigració. Es pot representar com un continu de gestió del flux i de l'estoc. El salt entre els nivells 3, 4 i 5 no és només quantitatiu: també és qualitatiu, perquè es passa de modular entrades i sortides a intervenir deliberadament sobre una població ja present.